

Signalenwijzer Ouderen- mishandeling

Herken jij de signalen van
ouderenmishandeling?
Kom in actie. Want er is
altijd iets wat je kunt doen.
Ook als je twijfelt.

Expertisecentrum
huiselijk geweld
en kindermishandeling

Kennis, Scholing en Expertise

Ook jij kunt iets doen om ouderenmishandeling te stoppen

Naar schatting heeft 1 op de 20 ouderen te maken met mishandeling. Misschien denk je direct aan fysieke mishandeling, maar financieel misbruik, verwaarlozing, seksueel misbruik en verbaal geweld vallen ook onder mishandeling. De mishandeling vindt plaats in huiselijke kring, maar de pleger kan ook een formele zorgverlener zijn. Ouderenmishandeling kan opzettelijk zijn, daarbij handelt de pleger uit financieel gewin, desinteresse of wraak. Ook kan er sprake zijn van overbelaste (mantel)zorg.

Definitie oudermishandeling

'Het handelen of nalaten van handelen van iedereen die in een terugkerende persoonlijke of professionele relatie met de oudere (65 jaar of ouder) staan, waardoor de oudere persoon lichamelijke en/of psychische en/of materiële schade lijdt en waarbij van de kant van de oudere sprake is van een vorm van gedeeltelijke of volledige afhankelijkheid. Oftewel dingen doen of nalaten die de oudere, in een afhankelijkheidspositie, schade toebrengen.

Ouderenmishandeling is niet altijd duidelijk zichtbaar. Heb je het idee dat er iets niet klopt en maak je je zorgen om iemand? Blijf er niet mee rondlopen. Je kunt iets doen door erover te praten of advies te vragen. Door je zorgen bespreekbaar te maken, kun je al verschil maken.

Dit kun je doen

Herken signalen
Pagina 4-7

Kom in actie
Pagina 8-13

**Vraag advies
of hulp**
Pagina 15

**Meldcode voor
professionals**
Pagina 16-19

“Hij zette haar bijvoorbeeld ruw op een stoel op een terras en zei dan: ‘En nu blijf je hier zitten!’”

Lara (46): ‘Mijn moeder van 77 heeft dementie en woont in een zorginstelling. Tot voor kort ging ze regelmatig een weekend naar haar vriend Henk, waar ze al zo’n vier jaar mee samen is. Wij kennen Henk goed, onze kinderen gingen daar regelmatig logeren en nu hebben we vaak overleg over hoe het met mama gaat. Enige tijd geleden merkte ik echter dat Henk negatief over mijn moeder praatte en boos tegen haar deed. Hij zette haar bijvoorbeeld ruw op een stoel op een terras en zei dan: ‘En nu blijf je hier zitten!’ Hij houdt van haar en zorgt ook voor haar, maar klaagde daarbij over wat ze allemaal niet meer kon en dat ze niet luisterde. Tegelijkertijd signaleerden ze bij de zorginstelling dat mama heel schrikachtig was als ze een weekend bij Henk was geweest. Henk kon de zorg voor mama niet meer aan en reageerde op haar af. Samen met een verzorgster van mijn moeder en haar arts heb ik toen een gesprek gevoerd met Henk. We hebben aangegeven dat mama niet meer bij hem mocht overnachten en hun tijd samen beperkt. Henk is echt een lieve man, maar dit groeide boven zijn hoofd! Voor Henk was het uiteindelijk een hele opluchting dat hij geen heel weekend meer voor mama hoeft te zorgen.’

**Maak jij je zorgen om een oudere
Kom in actie! Want er is altijd iets
wat je kunt doen. Oók als je twijfelt.**

Herken signalen

Veel ouderen schamen zich als een ander hen slaat, bedreigt of financieel misbruikt. Vaak is die ander ook belangrijk, bijvoorbeeld omdat die boodschappen of klusjes in huis doet of de administratie regelt, maar ook omdat diegene familie is of een buurvrouw. Ook kunnen ouderen bang zijn voor de gevolgen als iemand erachter komt. Ze praten dan ook niet makkelijk over ouderenmishandeling.

Herken signalen bij ouderen

Signalen herkennen van mishandeling bij ouderen is moeilijk. Bovendien is iedere situatie anders en reageert ieder mens verschillend. Je kunt ouderenmishandeling bijvoorbeeld herkennen aan het gedrag van de oudere, aan hoe de oudere eruitziet, hoe de oudere omgaat met anderen en in welke situaties de oudere terecht komt. Om een beter overzicht te krijgen van de situatie, helpt het om de signalen die je herkent op een rijtje te zetten. Dat betekent niet direct dat er sprake is van ouderenmishandeling. Het is wel belangrijk dat je weet hoe ouderenmishandeling eruit kan zien, zodat je een goed beeld kunt vormen. De Meldcode opstarten helpt om inzicht te krijgen en leidt niet altijd tot een melding.

Hoe ziet de oudere eruit?

- Is versuft of lusteloos (door verkeerd medicijngebruik).
- Heeft (onverzorgde) wonden, bijvoorbeeld door te veel in bed liggen.
- Heeft (plotseling) een slechte hygiëne, zoals vieze haren of een onverzorgd gebit.
- Ziet er moe uit, valt af of is lang ziek.
- Is ondervoed en heeft vaak honger of valt flauw.
- Is uitgedroogd, heeft veel dorst en hoofdpijn en plast weinig.
- Heeft zichtbaar letsel, zoals blauwe plekken, schrammen, striemen of littekens.

Hoe gaat de oudere om met anderen?

- Is bang voor bepaalde plekken of mensen.
- Heeft overdreven schrikreacties bij harde geluiden of onverwachte aanrakingen
- Wil niet meer aangeraakt worden.
- Kijkt weg bij oogcontact.

In welke situaties komt de oudere terecht?

- Heeft de deuren vaak op slot.
- Heeft onverklaarbare uitgaven, schulden of een huurachterstand.
- Kan geldopnames niet verklaren.
- Raakt waardevolle spullen uit huis kwijt.
- Verandert zijn of haar testament ineens.
- Het is lastig om hem of haar alleen te spreken.
- Heeft een lege koelkast

Hoe gedraagt de oudere zich?

- Kan zich slechter dan anders op een taak of gesprek focussen.
- Is zonder duidelijke oorzaak bang, boos, verward of depressief.
- Is (plotseling) overdreven druk of juist overdreven rustig.
- Vindt zichzelf niets waard en zegt negatieve dingen over zichzelf of anderen.
- Doet alsof er niks bijzonders aan de hand is.

Ik maak me zorgen om mijn vader

hij is erg stil en teruggetrokken, zo ken ik hem niet

Ik maak me zorgen om mijn buurvrouw

ik hoor haar zeggen dat ze geld en sieraden kwijt is

Herken de signalen bij plegers

Je kunt ouderenmishandeling herkennen aan hoe de pleger met de oudere omgaat. Ouderenmishandeling gebeurt niet altijd uit kwade wil. Soms wordt de zorg voor de oudere iemand te veel. We spreken dan van compassiemoeheid. De (mantel)zorgverlener kan het niet meer opbrengen om voor de ander te zorgen of naar hem te luisteren. Dan kunnen goede bedoelingen langzaam omslaan in verwaarlozing of mishandeling. Je kunt signalen bij de pleger herkennen die kunnen duiden op ouderenmishandeling.

Hoe gaat de pleger met de oudere om?

- Negeert de oudere of troost de oudere niet.
- Bedreigt de oudere.
- Scheldt of schreeuwt tegen de oudere.
- Vernedert de oudere of behandelt de oudere als een klein kind.
- Houdt de oudere zo veel mogelijk thuis of stuurt bezoek weg.
- Betrekt de oudere niet bij beslissingen die over het leven van de oudere gaan.

- Verwaarloost de oudere.
- Houdt de oudere rustig met (de verkeerde dosis) medicijnen.
- Raakt de oudere op een ruwe manier aan.
- Slaat, schopt of duwt de oudere.
- Sluit de oudere op.
- Steelt eigendommen van de oudere.

Hoe gaat de pleger om met anderen?

- Houdt (financiële) post aan de oudere voor zichzelf.
- Heeft veel belangstelling voor eigendommen van de oudere.
- Wil niet praten over de financiële situatie van de oudere.
- Wil betaald worden voor de hulp aan de oudere.
- Houdt dokters of andere verzorgers bij de oudere uit de buurt.
- Gaat tegen de adviezen van dokters of andere verzorgers in.
- Gaat steeds naar andere dokters en ziekenhuizen.
- Zegt nee tegen medische of geestelijke hulp voor de oudere.

Hoe zit de pleger in z'n vel?

- Zegt dat hij of zij de zorg voor de oudere niet aankan.
- Klaagt over de oudere.
- Ziet er vermoeid uit.
- Klaagt over slechte slaap, hoofdpijn of stress.
- Doet alsof het hem of haar niet uitmaakt hoe het met de oudere gaat.
- Zegt negatieve dingen over zichzelf, anderen of de wereld.

Kom in actie

Sta open voor signalen van ouderenmishandeling. Als je het gevoel hebt dat er iets aan de hand is, klopt dat vaak ook. Iedereen ziet weleens iets gebeuren of hoort iets wat een signaal kan zijn van ouderenmishandeling. De aanwezigheid van een signaal betekent niet dat er altijd sprake is van mishandeling. Je bent waarschijnlijk niet de enige die iets ziet, maar misschien wel de eerste die wat doet. Een eerste stap is dan ook om je zorgen te delen met anderen. Misschien weten zij wat er aan de hand is.

Praat met de oudere

Je kunt de oudere steunen door te vragen hoe het eigenlijk gaat vanuit een onbevooroordeelde vraag en houding.

Hoe voer je een gesprek met een oudere?

Je kunt bijvoorbeeld praten over wat je zag of hoorde. Enkele voorbeeldvragen die je kunt gebruiken:

- "Ik maak me zorgen over of u, omdat..."
- "Het viel me op dat... wat vindt u daar eigenlijk van?"
- "Wat gebeurt er als u aangeeft wat uw mening of wens is?"
- "Zal ik over een tijdje nog eens langskomen om te kijken of het beter gaat?"
- "Wat zou u willen dat er beter of anders wordt?"
- "Heeft u hulp of kan ik helpen hulp te zoeken?"

Hier kun je op letten om het gesprek goed te laten verlopen.

- Stel open vragen, zodat je het verhaal niet invult en de oudere zelf kan vertellen. Dus niet: "Vond u het vervelend?", maar "Wat vond u daarvan?"
- Zeg geen slechte dingen over de familie van de oudere. Mensen zijn erg loyaal naar familie en vrienden en zullen deze snel verdedigen.
- Blijf kalm als de oudere tijdens het gesprek erg emotioneel wordt, en probeer hem of haar naar het 'hier en nu' te halen met een praktische vraag over het weer of de koffie.
- Beloof nooit dat je iets geheim kunt houden. Je kunt wel afspreken de oudere mee te nemen of op de hoogte te houden van de vervolgstappen. Als er een strafbaar feit gepleegd wordt, moeten er stappen ondernomen worden. Daarbij heb je waarschijnlijk hulp of advies nodig van anderen.
- Sluit het gesprek af met een luchtig onderwerp, zoals plannen voor de middag of het weekend.

Ik maak me zorgen om mijn vriendin

ze reageert schrikachtig en angstig

Risicofactoren en beschermende factoren

Naast het herkennen van signalen en daarnaar handelen, kunnen bij ouderenmishandeling ook risicofactoren en beschermende factoren benoemd worden. Kennis hiervan kan helpen om ouderenmishandeling te voorkomen of te stoppen.

Risicofactoren

Risicofactoren op het ontstaan van ouderenmishandeling kunnen zowel bij het slachtoffer, de pleger als in relatie- en omgevingsfactoren gevonden worden.

Risicofactoren bij de oudere

- Toenemende afhankelijkheid van zorg door lichamelijke en geestelijke achteruitgang.
- Vermijden van contact of het hebben van een conflictueuze relatie met zorg/hulpverleners
- Geweld komt voor in de familie
- Ingrijpende voorvallen: er is stress bij betrokkenen
- Financiële nood of emotionele afhankelijkheid
- Isolément: het slachtoffer heeft weinig contacten

Risicofactoren bij potentiële plegers

- De pleger kan afhankelijk zijn van het slachtoffer voor huisvesting, sociale contacten of inkomen
- De zorg is te veel geworden of de zorgbehoefte is groter dan de mantelzorger kan bieden
- Langdurige werkloosheid, moeilijkheden op het werk, relatieproblemen of schulden
- De pleger kan psychiatrische problemen of ontwikkelingsstoornissen hebben
- Alcoholisme, drugs- en gokverslaving

Beschermende factoren voor ouderenmishandeling

Er zijn ook zaken die een beschermende werking hebben. Het verminderen van stress en het ondersteunen en voorlichten van de oudere, de familieleden en de mantelzorger helpt ouderenmishandeling te voorkomen.

Beschermende factoren bij de oudere

- Sociaal netwerk, verschillende goede contacten met familie en/of vrienden
- Weerbaarheid en zoveel mogelijk behouden van eigen regie
- Kennis van het onderwerp 'grensoverschrijdend gedrag en mishandeling'
- Kennis van de door zorginstelling gehanteerde beleidsregels, klachtregeling en hulpmogelijkheden
- Voorlichting over ziektebeeld en over het ziekteproces

Beschermende factoren bij potentiële plegers

- Voldoende informatie en ondersteuning om overbelasting tegen te gaan
- Contact met lotgenoten kan ondersteuning geven aan zorgvragers en mantelzorgers
- Mogelijkheden van financiële ondersteuning bespreken. Bijvoorbeeld altijd twee personen die de financiën doen, een aparte rekening met boodschappengeld, eventueel een bewindvoerder of mentor aanstellen
- Al in een vroeg stadium bekijken en bespreken of de mantelzorg passend is en niet te veel vraagt
- Voorlichting geven over ziektebeeld en over het ziekteproces
- Klimaat waarin knelpunten bespreekbaar zijn
- Klimaat waarin zorgen en gevoelens bespreekbaar zijn
- Kennis van het onderwerp grensoverschrijdend gedrag en mishandeling
- Kennis van de door de zorginstelling gehanteerde beleidsregels en klachtenregeling

Praat met de betrokkenen

Besef dat ouderenmishandeling vaak het gevolg is van onmacht. Je kunt al helpen door er te zijn voor de betrokkenen of door een luisterend oor te bieden. Als je je er veilig bij voelt, kun je daarom de betrokkenen eens vragen hoe het eigenlijk gaat. Misschien is er niets aan de hand of speelt er een ander probleem. Je komt er pas achter als je het vraagt. Bovendien heeft bij ouderenmishandeling óók de pleger hulp nodig. Misschien is er veel stress bij de mantelzorg of denkt hij of zij dat het vertoonde gedrag normaal is.

Jij hoeft nooit de rol van hulpverlener te nemen. Juist als omstander kun je belangstelling tonen en steun bieden. Warmte en aandacht worden meestal gewaardeerd als het niet goed gaat. Ouderenmishandeling komt vaak voort uit onmacht, onkunde of compassiemoeheid. Door de pleger te ontlasten, kun je de situatie van een oudere meteen verbeteren.

Hoe voer je een goed gesprek met de betrokkenen?

- Maak het gesprek niet te groot of serieus. Stel bijvoorbeeld voor een 'kopje koffie' te drinken.
- Luister goed naar de ander en stel open vragen: "Hoe gaat het?" In plaats van: "Het gaat niet zo goed, of wel?"
- Noem niet de signalen op die je hebt gezien, maar stel open vragen. Hopelijk vertelt de ander dan zelf over wat er aan de hand is.
- Toon begrip en oordeel niet over wat de ander vertelt.
- Kun je de ander helpen met zijn of haar probleem? Bijvoorbeeld door een keer een middag de zorg over te nemen? Een klein gebaar kan al veel steun geven.
- Kom later nog eens op het gesprek terug, misschien kun je dan iets (anders) voor hem of haar betekenen.
- Voel je je bedreigd? Zeg dan dat je je hier niet fijn bij voelt en stop het gesprek.

Praat met anderen

Een buurvrouw, vriend van de familie, familielid of (wijk) verpleegkundige. Je bent vast niet de enige die de oudere vaker ziet. Praat over je zorgen, want samen weet je vaak meer. Misschien hoorde jij iets en heeft een ander iets gezien. In dat geval kom je er samen achter of er iets aan de hand is. En als je je zorgen deelt, kun je ook samen nadenken over hoe je de oudere kunt helpen.

Met wie kun je praten?

Het is fijn om je zorgen te delen met anderen die de oudere kennen. Denk bijvoorbeeld aan:

- Familieleden of naasten van de oudere.
- Buren van de oudere.
- De verzorger of begeleider van de oudere.

Zo deel je je zorgen met anderen.

- Door open vragen te stellen, blijf je weg van beschuldigingen.
- Trek niet te snel conclusies, roddelen helpt niemand.
- Benoem een signaal en vraag aan de ander of hij of zij deze signalen ook herkent. Bijvoorbeeld: Het valt me op dat ze vaak klaagt over haar moeder. Zijn er dingen die jou opvallen?"
- Vraag of de ander zich hier ook zorgen om maakt.
- Bedenk samen wat je kunt doen. Bijvoorbeeld de situatie in de gaten houden, met de oudere of de verzorger praten, of hulp inschakelen.

Veilig Thuis

Je kunt ouderenmishandeling in huiselijke kring melden bij Veilig Thuis. Bij Veilig Thuis werken mensen die naar je luisteren en meedenken over wat je kunt doen voor een oudere. Maak van tevoren een lijst van de dingen die je wilt bespreken. En zorg dat je zo concreet mogelijk bent in wat jou zorgen baart. Wat zie je precies?

De medewerkers van Veilig Thuis luisteren en denken mee. Veilig Thuis heeft anonieme chatfunctie op veiligthuis.nl, die zeer laagdrempelig gebruikt kan worden. Je kunt daar jouw vragen over ouderenmishandeling stellen. Veilig Thuis gaat naar mensen toe, luisteren en horen alle betrokkenen, maar oordelen niet. Samen met de betrokkenen kijken ze wat nodig is om de mishandeling te stoppen. Ook als je alleen een vermoeden hebt van ouderenmishandeling, kun je dit dus anoniem melden en om advies vragen.

Veilig Thuis geeft hulp en informatie aan:

- slachtoffers;
- mantelzorgers;
- familieleden;
- omstanders;
- plegers;
- professionals, zoals verpleegkundigen, huisartsen en andere hulpverleners.

Ik maak me zorgen om een cliënt

ik zie beurse plekken als ik hem verzorg

Vraag advies of hulp

Maak je je zorgen om een oudere? Of maak je je zorgen om jezelf, omdat het thuis niet goed gaat? Blijf er niet mee rondlopen!

Hier kun je terecht voor advies of hulp

Bij direct gevaar:

bel 112

Bel Veilig Thuis voor advies, ondersteuning of melden

0800 2000

24/7 bereikbaar

Politie

Gaat het om (een vermoeden van) seksueel misbruik, vraag dan naar de zedenpolitie via het landelijke politienummer 0900 8844. Je kunt ook contact opnemen met de wijkagent of langsgaan op het politiebureau.

Bank of notaris

Financieel misbruik van ouderen kun je ook melden bij de bank waar het slachtoffer een bankrekening heeft of bij een notaris met wie gesproken wordt over het vastleggen of wijzigen van officiële documenten van de oudere. Afhankelijk van de situatie geven zij advies over wat je het beste kunt doen. Het kan ook dat zij zelf onderzoek gaan doen.

Zoek hulp in je eigen gemeente

Ga in gesprek met een beroepskracht die voor jou vertrouwd voelt, zoals:

- huisarts
- (thuis)verpleegkundige of verzorger in een instelling
- een medewerker van het wijkteam, sociaal team of de dorpsondersteuner
- wijkagent

Ik maak me zorgen om een medebewoner

Zij ziet er verwaarloosd uit

Meldcode voor beroepskrachten

Professionals moeten bij ouderenmishandeling in de huiselijke kring de verplichte Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling volgen. In de Meldcode staat wat zij moeten doen bij (vermoedens van) geweld tegen ouderen. Aan de hand van 5 stappen bepalen beroepskrachten of ze een melding moeten doen bij Veilig Thuis en of er voldoende hulp kan worden ingezet. Voor hen is ook het Stappenplan Handelen bij ontspoorde mantelzorg geschreven als aanvulling op de Meldcode. De professional legt alle doorlopen stappen vast in een cliëntdossier, patiëntdossier of een ander registratiesysteem.

STAP

1

Breng signalen in kaart

Breng signalen in kaart die je zorg bevestigen of ontkrachten. Beschrijf de feitelijke signalen, de vervolgstappen en leg alles zorgvuldig vast.

STAP

2

Overleg met een deskundige collega of met Veilig Thuis

Overleg met een deskundige collega om signalen te duiden. Vraag advies bij Veilig Thuis en raadpleeg eventueel een forensisch arts.

STAP

3

Praat met de direct betrokkenen

Bespreek jouw zorgen zo snel mogelijk met de betrokkenen, het slachtoffer en de pleger(s).

STAP

4

Beoordeel de situatie

Maak een afweging van de ernst van de situatie. Maak een inschatting van de aard en de ernst van de situatie op basis van de signalen, het overleg met een collega, het advies van Veilig Thuis en het gesprek met de betrokkenen. Vraag bij twijfel opnieuw advies aan Veilig Thuis. Bij een reële kans op schade: melden.

STAP

5

Neem een beslissing

Is melden nodig? Is hulpverlening nodig? Als je de oudere voldoende kunt beschermen, bied of organiseer dan de noodzakelijke hulp. Is de situatie acuut of structureel onveilig? Doe altijd een melding bij Veilig Thuis en beslis samen welke hulp je zelf kunt organiseren. Voor veel beroepsgroepen, zoals artsen, is ook een specifiek afwegingskader beschikbaar dat kan helpen.

Trainingen Meldcode

Als je je zorgen maakt om een oudere is het belangrijk om te weten wat je moet doen. Het Expertisecentrum huiselijk geweld en kindermishandeling biedt verschillende trainingen en inspiratiesessies om te leren hoe je ouderenmishandeling herkent en hoe je in actie kunt komen.

Het Expertisecentrum biedt twee trainingen rondom de Meldcode aan:

Basistraining **Signaleren en Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling**

 Deze training is bedoeld voor deelnemers die willen leren over de verschillende vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties, waaronder ouderenmishandeling en de gevolgen daarvan. De training bestaat uit het delen van kennis, je bewust worden van je eigen waarden en normen en wat dit voor invloed heeft op het beoordelen van signalen. De vijf stappen van de Meldcode worden benoemd en de vaardigheden van stap 1 en 2 worden getraind. De deelnemers leren hoe ze kunnen signaleren, hoe ze hun zorg goed kunnen concretiseren en deze ook documenteren. Daarnaast wordt er getraind op het aangaan van partnerschap als collega's onder elkaar en met de ketenpartners.

De training duurt 6 uur en kan zowel online als live worden aangeboden.

Verdiepingstraining

Meldcode: Gewoon Doen!

Deze training is bedoeld voor iedereen die vanuit de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling verplicht is te werken met de Meldcode. Dat betreft professionals in de zorg, onderwijs, kinderopvang en (jeugd)hulpverlening. Het signaleren en bespreekbaar maken van huiselijk geweld en ouderenmishandeling is geen gemakkelijke taak. In de training Meldcode: Gewoon Doen! is hier alle aandacht voor. Het is een actieve training waarin de deelnemers aan het werk gaan en aan de hand van hun eigen casuïstiek door alle vaardigheden van de Meldcode worden geleid.

De trainers gaan in op het concretiseren van signalen, het voeren van het gesprek met de oudere of de betrokkenen en het wegen of er nu sprake is van onveiligheid en wat er moet gebeuren. Tijdens de training staat samenwerking centraal. Samenwerken is belangrijk, met je collega's, maar ook met externe partijen zoals bijvoorbeeld Veilig Thuis. Niemand kan huiselijk geweld of ouderenmishandeling alleen oplossen.

De training is SKJ geregistreerd voor 8 SKJ punten.

De training een hele dag en kan zowel online als live worden aangeboden.

Gerard, verzorgende in een verpleegtehuis:

'Ria woont al drie jaar in ons verzorgingstehuis. Ze was altijd vrolijk, altijd in voor een grapje en we zijn dol op haar. De afgelopen maanden werd Ria steeds somberder. Ze lachte steeds minder, zat vaak in een hoekje van de eetzaal en had nooit meer zin in een praatje. De zoon van Ria merkte deze verandering ook op en maakte er al meerdere keren een opmerking over. Tijdens de vakantie van haar vaste verzorgende, Marieke, hielp ik Ria 's ochtends bij het opstarten. Ik zag een aantal donkere plekken op haar bovenarmen en op haar bovenbenen. Toen ik haar vroeg naar het ontstaan van deze plekken, gaf ze aan dat dat per ongeluk gebeurd was bij Marieke. Ze schoot niet op, Marieke hielp haar en toen heeft zij zich bezeerd. Ik reageerde meelevend en zei dat ze zich niet hoefde te haasten. Ik was lief voor haar en geduldig en ineens verscheen er een glimlach op haar gezicht. Langzaam ontdeedte ze en vertelde ze dat het normaal met Marieke altijd snel moet en dat ze snel boos wordt als het te lang duurt. Midden in het gesprek begon ze te huilen, ze was geschrokken van haar verhaal en vroeg me het te vergeten, Ria was bang dat Marieke nu nog bozer zou worden. Ik heb melding gedaan en na onderzoek kwam Marieke als verdachte naar voren. Ze is uiteindelijk ontslagen.'

Kennis, Scholing en Expertise

Huiselijk geweld en kindermishandeling voorkomen, vroegtijdig signaleren, stoppen en duurzaam oplossen. Dat is de ambitie van de regio Hart van Brabant.

Ambitieuus? Zeker. Daar hebben we iedereen hard voor nodig. We ondersteunen professionals en vrijwilligers, zodat zij zich voldoende bekwaam en gesteund voelen en hun rol nog beter kunnen pakken. Vanaf het aller-eerste signaal.

Daarom hebben we in de regio Hart van Brabant een Expertisecentrum voor Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Hier kunnen professionals en vrijwilligers terecht voor expertise, kennis, ervaringsdeskundigheid en scholing. Binnen het Expertisecentrum bundelen organisaties hun krachten én kennis.

We werken vraaggericht, door behoeften scherp in beeld te krijgen en daar goed op aan te sluiten. Om kennis op zo'n manier aan te bieden dat het blijft en beklijft. Proactief, door gevraagd en ongevraagd de maatschappelijke schijnwerper op het thema te blijven richten. Zo maken we in onze regio samen écht het verschil.

Expertisecentrum
huiselijk geweld
en kindermishandeling

Herken jij de signalen van
ouderenmishandeling?
Kom in actie. Want er is
altijd iets wat je kunt doen.
Ook als je twijfelt.

➤ expertisecentrum-hgkm.nl

Deze folder is ontwikkeld door het regionale Expertisecentrum Huiselijk geweld en Kindermishandeling en bedoeld voor inwoners van Regio Hart van Brabant (gemeenten Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg en Waalwijk).

Expertisecentrum
huiselijk geweld
en kindermishandeling